Cena 20 gr.

Nr. 10 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Rok IV

RZEMIOSŁO

TYGODNIK

Organ Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej

REDAKCJA I ADMINISTRACJA WARSZAWA, UL. MAZOWIECKA 1 m. 4, TEL. 665-57

KONTO P. K. O. 6066

Warszawa, niedziela dn. 10 marca 1935 r.

Z V-go posiedzenia Zarządu Związku Izb Rzemieślniczych R. P.

Dnia 1-go marca b. r. odbyło się pod przewodnictwem p. Prezesa Posła A. Snopczyńskiego kolejne posiedzenie Zarządu Związku Izb Rz. P. Na porządku dziennym były sprawy następujące:

1. Odczytanie protokułu Nr. 20, 2. Przedmiot i forma prac statystycznych Izb Rzemieślniczych i Związku oraz układ sprawozdań rocznych, 3. Współpraca Samorządu Gospodarczego, 4. Projekt przepisów wykonawczych do znowelizowanej ustawy przemysłowej dotyczącej rzemiosła a w szczególności rzemiosł budowlanych, 5. Chałupnictwo w oświetleniu prawnem, 6. Wytyczne postępowania Izb Rzemieślniczych przy wydawaniu opinji władzom przemysłowym o zwalnianie od obowiązku okazywania dowodów uzdolnienia zawodowego w rzemiośle. 7. Udział rzemiosła w dostawach i robotach dla Skarbu Państwa Samorządu Terytorjalnego i Instytucji prawa publicznego. 8. Wykonywanie rzemiosła w warsztatach więziennniczych, szkołach i t. p. 9. Ulgi podatkowe dla spółek rzemieślniczych. 10. Tezy Rzemiosła w sprawach podatkowych: nowelizacja ustawy o podatku przemysłowym, dochodowym i podatku od lokali. 11. Programy egzaminacyjne dla komisyj egzaminacyjnych czeladniczych i mistrzowskich przy Izbach Rzemieślniczych. 12. Czas pracy i fryzjerstwie. 13. Organizacja młodzieży w rzemiośle. 14. Reforma ubezpieczeń społecznych. 15. Subwencje dla Burs Rzemieślniczych. 16. Nowelizacja przepisów terminatorskich. 17. Praca terminatorów piekarskich w nocy. 18. W sprawie rozporządzenia wykonawczego do art. 116 ust. 11 ustawy przemysłowej o bezpłatnem zatrudnianiu terminatorów. 19. Projekt programów egzaminacyjnych w zawodzie zduńskim. 20. Przeniesienie Izby Rzemieślniczej z Grudziądza do Torunia. 21. Projekty ministerjalne dotyczące cechów.

Po odczytaniu protokułu z poprzedniego posiedzenia Zarząd Związku Izb Rzemieślniczych wypowiedział się za reformą prac statystycznych w izbach rzemieślniczych. Ponieważ izbom powierzone zostało reprezentowanie gospodarczych interesów rzemiosła, przeto siłą rzeczy prace statystyczne izb objąć będą musiały również cały komkpleks zagadnień ekonomicznych. Zbieranie danych statystycznych odnośnie rzemiosła, jest ustawowym obowiązkiem izb rzemieślniczych. Szczupłość środków materjalnych i brak dostatecznego personelu kancelaryjnego, stanowią poważne utrudnienie zbierania danych statystycznych.

Zarząd związku stanął na stanowisku, że należy poniechać zbierania danych statystycznych drogą wysyłania do wszystkich rzemieślników arkuszy ankietowych, a to z uwagi na okoliczność, że rzemiosło i tak już przeciążone jest potrzebą wypełniania całej masy formularzy i pracy tej nie może nawet podołać. Z tego powodu opracowany został projekt takiego układu prac statystycznych, który byłby możliwy do zrealizowania temi środkami, jakie izby w tej chwili posiadają, oraz bez uciekania się do obarczania wszystkich rzemieślników wypełnianiem jeszcze jednego formularza statystycznego.

Zarząd Związku wskazał izbom właściwe źródła, skąd czerpać będzie można dane odnośnie rzemiosła. Reszta danych zbierana będzie metodą szacunkową, a to w taki sposób, że izby rzemieślnicze wybiorą szereg korespondentów, którzy perjodycznie dostarczać będą odpowiednich wiadomości.

W końcu Zarząd Związku zajął się sprawą celowości wydawania przez Izby Rzemieślnicze sprawozdań rocznych drukiem. Zarząd Związku przyszedł do przekonania, że bardziej celowem byłoby, gdyby poszczególne izby zaniechały wydawania oddzielnych sprawozdań, natomiast ukazywałoby się wspólne sprawozdanie roczne, tak zwany „Rocznik Rzemiosła", opracowany przez Związek Izb przy współudziale poszczególnych izb.

Reforma ta miałaby obowiązywać począwszy od roku 1936.

Ad. 3. Zarząd Związku po wysłuchaniu odpowiedniego referatu i zapoznaniu się z dotychczasowym stanem rzeczy uchwalił przedstawić Radzie Związku projekt uchwały następującej treści:

Rzemiosło Polskie świadome swej roli i zadań, wdzięczne Pań-

stwu Polskiemu za otrzymany Samorząd uważa za celowe koordynowanie swych prac z innemi czynnikami życia gospodarczego Polski. Właściwą podstawą dla takiej działalności byłoby utworzenie Naczelnej Izby Gospodarczej. Do czasu zrealizowania przez Rząd odnośnych postanowień konstytucyjnych rzemiosło polskie uważa za konieczne nawiązanie współpracy z rolnictwem, przemysłem i handlem na terenie utworzonej Rady Samorządu Gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej o ile powołanie tego rodzaju instytucji Rząd Polski uważa za celowe.

Rada Związku Izb Rzemieślniczych poleca Zarządowi Związku Izb Rzemieślniczych przedstawienie Rządowi projektu statutu Rady Samorządu Gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej i w wypadku uzyskania nań zasadniczej zgody poleca wystąpić z propozycją utworzenia Rady Samorządu Gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej do Związku Izb i Organizacyj Rolniczych oraz do Związku Izb Przemysłowo-Handlowych.

O ile odnośne projekty, dotyczące koncepcji Rady Samorządu Gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej nie będą mogły być zrealizowane Rada Związku Izb Rzemieślniczych poleca Zarządowi wystąpić z inicjatywą podjęcia współpracy z pozostałemi samorządami gospodarczemi na odmiennych podstawach organizacyjnych.

Ad. 4) Projekty przepisów wykonawczych do znowelizowanej ustawy przemysłowej dotyczą składu Zarządu osoby prawnej, wykonywującej samoistnie rzemiosło, oraz Zarządu wieloosobowego, kryterjum przedsiębiorstwa jako fabrycznego lub rzemieślniczego, liczby rzemiosł budowlanych, prac nabytych i zwolnienia od obowiązku wykazania uzdolnienia zawodowego.

Ad. 5) Zarząd wysłuchał obszernego referatu w tej sprawie i polecił Prezydjum kontynuowanie prac w tym kierunku.

Ad. 6) Zarząd Związku przyjął następujące zasady postępowania Izb Rzemieślniczych i wydawania przez nie opinji w sprawach dyspens, uchwalając przedstawić Radzie Związku następujące wnioski:

1. petent, ubiegający się o dyspensję z art. 146, powinien wykazać się conajmniej 3½ roczną nauką w danym zawodzie rzemieślniczym, oraz wiarogodnem zaświadczeniem 6-letniej pracy w tymże zawodzie rzemieślniczym po odbyciu nauki; 2. reemigranci, którzy po 15. XII. 1927 r. zlikwidowali samoistne warsztaty, powinni udowodnić wiarygodnemi dokumentami odpowiednią stamoistną pracę rzemieślniczą; 3. zaświadczenia i dokumenty, wyszczególnione w pkt. 1) i 2) sprawdzają komisje kwalifikacyjne przy izbach rzemieślniczych; 4. w przypadkach nastręczających wątpliwości o uzdolnieniu zawodowem petenta, komisje kwalifikacyjne poddawać go będą egzaminowi sprawdzającemu; 5. tytułem opłaty za udzielenie zaświadczenia z art. 146 wszystkie izby rzemieślnicze pobierają zł. 60.

Ad. 7) Postanowiono przedstawić Radzie Związku do uchwalenia wniosek wyrażający konieczność uzgodnienia przez Min. Przemysłu i Handlu obecnego projektu rozporządzenia Rady Ministrów, zawierającego przepisy wykonawcze do ustawy o dostawach, w ostatecznej redakcji w porozumieniu z Samorządem Gospodarczym.

Ad. 8) Zarząd Związku Izb Rzemieślniczych postanowił zgłosić na posiedzeniu Rady Związku Izb Rzemieślniczych R. P. konieczność wezwania wszystkich Izb Rzemieślniczych do przesłania Związkowi Izb Rzemieślniczych możliwie w najkrótszym czasie zaopatrzonych wnioskami wyczerpujących informacyj o stanie faktycznym wykonywania przez istniejące w okregu danej Izby warsztaty więzienne i szkolne zamówień na dostawy i roboty dla władz i urzędów państwowych i samorządowych, oraz dla osób postronnych, a następnie do zgłoszenia przez Zarząd Związku Izb na posiedzenie najbliższe Rady Związku Izb Rzemieślniczych wniosków, opartych na materjale faktycznym i prawnym, nadesłanym przez Izby, a zmierzających do uregulowania sprawy wykonywania rzemiosła w warsztatach więziennych, szkolnych i t. p. zgodnie z przepisami prawa przemysłowego.

Ad. 9) Zarząd postanowił: Zgłosić na posiedzenie Rady Związku Izb Rzemieślniczych R. P. sprawę ulg podatkowych dla spółek rzemieślniczych, powstałych po dniu 15 sierpnia 1934 r., wraz z wnioskiem, upoważniającym Zarząd Związku Izb Rzemieślniczych do spowodowania w Ministerstwie Skarbu odpowiedniego uzupełnienia lub zmiany okólnika z dnia 9 kwietnia 1934 r. stosownie do uchwały Rady Związku Izb Rzemieślniczych.

Ad. 10) W sprawach podatkowych powzięto następujące uchwały do zatwierdzenia przez Radę Związku:

a) podatek przemysłowy: Projekt Zarządu Związku Izb w przedmiocie zmiany przepisów ustawy o państwowym podatku przemysłowym, zmierzający do równomierniejszego obciążenia poszczególnych grup płatników, który nie naruszając równowagi budżetowej, wprowadza jednak zasady sprawiedliwego opodatkowania, Rada popiera i poleca Zarządowi Związku Izb Rzemieślniczych poczynić odpowiednie kroki u czynników miarodajnych;

b) podatek dochodowy: „Wobec stwierdzonego przeciążenia właścicieli warsztatów rzemieślniczych podatkiem dochodowym, co wpływa ujemnie na rozwój rzemiosła, niepotrzebnie zwiększa zaległości podatkowe i ponieważ obciążenie to w stosunku do osiąganych obrotów, jest niewspółmiernie wysokie, Zarząd Związku Izb wnosi o zatwierdzenie przez Radę Związku Izb Rzemieślniczych R. P. wniosku Zarządu Związku, zmierzającego do obniżenia zbyt wysokiego obciążenia podatkiem dochodowym właścicieli zakładów rzemieślniczych i upoważnienia Zarządu do wystąpienia w tej sprawie do Ministerstwa Skarbu".

c) podatek od lokali: zgłosić na posiedzenie Rady Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o zwolnienie tak budynków jak i lokali w budynkach mieszkalnych, zajętych na warsztaty rzemieślnicze, oraz na zakłady handlowe, w których odbywa się sprzedaż wyrobów warsztatu rzemieślniczego, posiadającego karty rzemieślnicze — od podatku od lokali. Gdyby uregulowanie tej sprawy wymagało załatwienia jej w drodze ustawodawczej, względnie drodze wyjednania odnośnego dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej — Rada upoważnia Zarząd Związku Izb do wystąpienia z wnioskiem do Ministerstwa Skarbu o zawieszenie poboru podatku od lokali z budynków i loka-

li rzemieślniczych do czasu uregulowania tej sprawy w drodze właściwej.

Ad. 11) Zarząd postanowił zwrócić się do Rady Związku:

1) o wezwanie Izb by ze względu na znaczenie dla rzemiosła sprawy programów egzaminacyjnych przyśpieszyły tempo prac odpowiedniej Komisji;

2) o uznanie, że programy egzaminacyjne czeladnicze i mistrzowskie opracowane przez odnośne Komisje Oświaty Zawodowej, uzgodnione z Izbami Rzemieślniczemi, po uchwaleniu przez Zarząd Związku Izb Rzemieślniczych będą obowiązujące dla wszystkich Izb Rzemieślniczych i będą stosowane w życiu po przyjęciu ich formalnem przez Zebrania Izb Rzemieślniczych na najbliższych posiedzeniach. Z chwilą przyjęcia programu egzaminacyjnego dla danego zawodu przez Zarząd Związku i zebrania Izb Rzemieślniczych wszelkie inne programy egzaminacyjne będące w użyciu są uchylone.

Ad. 12) Wnioski w tej sprawie podaliśmy w ostatniem sprawozdaniu Zarządu.

Ad. 13) Zarząd uchwalił zwrócić się do Min. Przemysłu i Handlu o objęcie prawem przemysłowem organizacyj czeladniczych oraz polecić Izbom Rzemieślniczym otoczenie młodzieży opieką samorządu przez stworzenie organizacyj młodzieżowych.

Ad. 14) Zagadnienie ubezpieczeń Zarząd ujął w 10 zasadniczych tez, które opublikujemy w najbliższych numerach naszego pisma.

Ad. 15-18) Poruszone w tych punktach tematy omówione były w ostatnich numerach „Rzemiosła".

Ad. 19) Uchwalono przedstawić Radzie Związku program egzaminacyjny w zawodzie zduńskim. Z chwilą zaaprobowania programu przez Radę, stanie się on obowiązujący na całym terenie Rzeczypospolitej.

Ad. 20) Projekt przeniesienia Izby Rzemieślniczej z Grudziądza do Torunia uznano za nieaktualny.

Ad. 21) Postanowiono przedłożyć Radzie Związków projekt poprawek do projektów ministerjalnych, dotyczących wzorowych statutów cechów, wzorowego regulaminu sądu polubownego i t. p. Poprawki te były opracowane przez wyłonioną specjalnie w tym celu Komisję przy Związku Izb.

Z Sejmu i Senatu

Przemówienie Pana Prezesa Rady Ministrów Prof. I. Kozłowskiego.

Na jednem z ostatnich plenarnych posiedzeń Senatu, zabrał głos p. Premjer Kozłowski, który przemówienie swe poświęcił scharakteryzowaniu najważniejszych bieżących zagadnień gospodarczych.

Pan Premjer stwierdził na wstępie, że u nas popełnia się często błędy przy klasyfikowaniu ważności poszczególnych problemów dla całokształtu gospodarstwa narodowego. Zdarza się, że ze spraw naogół drobnych, drugo lub trzeciorzędnych czyni się sprawy zasadnicze. Rząd w swych poczynaniach musi się kierować zasadą przestrzegania hierarchji celów, do których się dąży i hierarchji potrzeb, jakie się pragnie zaspokoić w danych warunkach i w określonych możliwościach.

Pan Premjer podkreśla dalej, że obrana przez nas metoda walki z przesileniem gospodarczem jest słuszna, cały nasz system polityki ekonomicznej, w której wykluczyliśmy takie metody jak restrykcje walutowe dąży do rozbudowania naszych stosunków z zagranicą. Wbrew tendencjom autarkicznym w świecie, Polska dąży do powiększenia obrotów handlowych z innemi krajami. W walce z kryzysem nie liczymy na pomoc zewnętrzną lecz musimy go przemóc o własnych siłach.

Mówca charakteryzuje politykę gospodarczą Rządu, który od lat pięciu idzie konsekwentnie w kierunku oszczędności i obniżenia budżetów instytucyj publicznych, przedsiębiorstw i warsztatów przetwórczych budżetów osób prywatnych. Jednak dotąd jeszcze istnieją pewne garby, które należy wyciąć i doły które należy zasypać.

Dziedziną, w której wysiłki rządu nie dały pozytywnych rezultatów, jest rozwarcie nożyc między cenami rolniczemi i przemysłowemi. **Zniżka cen kartelowych nie nadąża za zniżką cen rolniczych i powściągliwy optymizm, do którego jesteśmy uprawnieni przy ocenie gospodarki miast i przemysłu jest hamowany stałem ubożeniem wsi.** Dotychczasowe metody podniesienia cen rolniczych są nietylko utrzymane ale nawet rozbudowane. Akcja interwencyjna na rynku zbożowym i mięsnym jest prowadzona dalej. Pan Premjer uważa za konieczne dążenie do zmniejszenia świadczeń pieniężnych rolników, co musi mieć jako następstwo zmniejszenie się podaży produktów rolnych na rynek. Skreśleniu muszą ulec gotówkowe świadczenia na rzecz ubezpieczeń społecznych, zastąpione one być winny świadczeniami w naturze dla starców i kalek. Pan Premjer zapowiada, że będzie traktował jako występek podwyższenie i przekraczanie budżetów samorządów i użyje wszystkich środków do obniżenia tych budżetów i to obniżki znacznej. **Konieczne prace na wsi, drogi, szkoły, meljoracje, a więc prace podnoszące kulturę i stwarzające możliwości poprawy należy oprzeć nie na świadczeniach w pieniądzu, który jest drogi, lecz na pracy na rzecz dobra powszechnego i to jest uzasadnieniem ustawy szarwarkowej, którą Rząd wnosi do Sejmu.**

Akcja obniżki cen przemysłowych będzie dalej prowadzona i szereg nowych obniżek zostanie przeprowadzony.

Pan Premjer poświęca dalej specjalny ustęp sprawie mięsnej. Istnieje stanowczo zbyt wielka dysproporcja między ceną mięsa płaconą rolnikowi a ceną płaconą przez konsumenta miejskiego. Przyczyna leży w złej organizacji pośrednictwa handlowego. Nie należy zapominać, że dochód brutto z wytwórczości zwierzęcej wynosi w Polsce około 45% dochodu z całej produkcji rolniczej i że głównym producentem w tej dziedzinie są małe warsztaty rolne. Reorganizując i usprawniając handel poszczególnemi artykułami, tworząc racjonalne urządzenia, służące celom handlowym, będziemy mogli usunąć działanie na ceny licznych nonsensów i organicznych wad, tkwiących w aparacie wymiany a przez to wyrównać dysproporcję cen i zbliżyć cenę kotleta cielęcego, płaconą w mieście do ceny cielęciny płaconej rolnikowi. Podwyższenie udziału rolnictwa w dochodzie społecznym Pan Premjer uważa za najistotniejsze zagadnienie bieżące.

Charakterystyczne dla oceny po-

łożenia gospodarczego jest, że dzisiaj nie tyle kapitał walczy z pracą, ile kapitał zorganizowany walczy z kapitałem niezorganizowanym. Kapitał zorganizowany przeprowadza ochronę swej rentowności, bądź w formie karteli, czy trustów, bądź przez zwykłe ograniczenie produkcji bądź wreszcie przez owładnięcie aparatem kredytowym. Najróżnorodniejszemi środkami kapitał zorganizowany próbuje zachować zyski drogą przerzucenia swoich strat na kapitał niezorganizowany, czyli przedewszystkiem na rolnictwo (i oczywiście rzemiosło. Przyp. Red.). **Walka ta jest niszcząca, gdyż zbyt wielki udział w dochodzie ogólnym, jaki zapewnia sobie kapitał zorganizowany prowadzi do bezrobocia zarówno kapitału, jak i pracy, zarówno fabryk jak i robotnika. Stąd wypływa wniosek, że sztucznie uzyskiwana rentowność pewnych form kapitału — to ogólna nędza.**

Następnie mówca przeszedł do omówienia reformy ubezpieczeń społecznych, stwierdzając, że Rząd uznał ją za konieczną i przeprowadza ją etapami. Pierwsza wydana dotąd nowela do t. zw. ustawy scaleniowej wyłączyła z pod przymusu ubezpieczenia około 170 tysięcy osób, roczny zaś przypis wkładek na rzecz Zakładu Ubezpieczeń zmniejszył się o ca 25 miljonów, nie wywołując żadnych większych komplikacyj. Obecnie przeprowadzana jest reorganizacja lecznictwa ubezpieczeniowego, która powinna dać ponad 25% oszczędności. Jednocześnie z temi pracami prowadzone są prace nad dalszą nowelizacją ustawy scaleniowej. **Pan Premjer oświadcza, że już w pierwszych tygodniach przyszłego roku budżetowego** (t. zn. po pierwszym kwietnia b. r. Przyp. red.). **Rząd zamierza dalej dość znacznie obniżyć roczny ogólny przypis na ubezpieczenia społeczne**

Sprawa, która ciąży w sposób nieznośny na życiu gospodarczem, to zaległości podatkowe. Zaległości w podatkach państwowych, świadczeniach samorządowych i składkach ubezpieczeniowych wynoszą olbrzymią sumę 1.300 miljonów złotych. Rządowy projekt uregulowania tych spraw zmniejsza zaległości tym płatnikom, którzy w ciągu 2ch ostatnich lat uiścili równowartość bieżących wymiarów, niezależnie od tego, na jakie okresy dokonane przez nich wpłaty zostały zaliczone. Następnie projekt umożliwia wszystkim tym płatnikom, którzy w roku budżetowym 1934-35 uregulują oraz w ciągu przyszłych lat budżetowych będą płacili bieżące podatki, skreślenia bardzo znaczne, bo sięgające 70% dawnych zaległości i jeszcze duże ulgi w spłacie pozostałych 30%. W ten sposób te bardzo wielkie ulgi w zaległościach uzyskają ci, którzy płacili bieżące wymiary i płacić będą wymiary przyszłe.

Rząd wszedł już na drogę reformy podatkowej. Ordynacja podatkowa, projekt ustawy o podatku gruntowym, nowa klasyfikacja gruntów, to pierwsze kroki. Za niemi pójdą: obniżenie świadczeń rolnictwa na rzecz samorządu, obniżenie przypisu składki a nawet skasowanie ubezpieczeń społecznych na wsi i wreszcie zdecydowane ulgi w zaległościach podatkowych.

Następnie Pan Premjer stwierdził, że inicjatywa prywatna ma w Polsce duże jeszcze i niewykorzystane możliwości. Należałoby tu wskazać na dziedzinę przetwórczą płodów rolniczych, gdzie produkować można nie tylko dla rynku wewnętrznego ale i na eksport. Obecnie wytworzyła się również w Polsce dość pomyślna konjunktura inwestycyjna. Podkreślić należy jako objaw niezmiernie dodatni stały przyrost własnych środków kapitałowych, który jest konsekwencją zdecydowanej polityki Rządu, zmierzającej do utrzymania stałości waluty i ochrony aparatu bankowego. Banki poszukują dzisiaj pożyczkobiorców i dobrych papierów dla lokat funduszów. Podobnie poszukują tych papierów inne instytucje kapitałowe. Stąd też papiery

---

KAZIMIERZ JAROSZEWSKI.

O dalszą reformę Ustawodawstwa Socjalnego

(Ciąg dalszy)

Możnaby jeszcze wyszczególnić cały szereg korzyści, przemawiających za tworzeniem zawodowych instytucyj ubezpieczeń.

Z punktu widzenia rzemiosła nie można pominąć przy rozważaniu ubezpieczeń sprawy kredytu. Prywatne towarzystwa obliczone na zarobek, lokują swoje rezerwy, utworzone ze składek, mając na względzie zapewniony możliwie największy procent. Rzemieślnik ubezpieczony w takiem towarzystwie ryzykuje więc zawsze, że wpłacone przez niego premje mogą być użyte na finansowanie wielkich przedsiębiorstw przemysłowych, fabrycznych, których polityka jest sprzeczna z interesami rzemiosła. Również zakłady ubezpieczeń społecznych używają swoich funduszów oczywiście na korzyść większości ubezpieczonych, a przeto robotników. Zasadą instytucji ubezpieczeń zawodowych jest natomiast zebrane kapitały rozprowadzić w drodze kredytu pomiędzy przedsiębiorstwa rzemieślnicze.

Rzemiosło może czerpać olbrzymie środki na zaspokojenie potrzeb kredytowych właśnie z własnych instytucyj ubezpieczeniowych.

Zakłady ubezpieczeń społecznych o ile udzielały z funduszów powstałych ze składek kredytu rzemiosła,to czyniły to w bardzo skromnych granicach i w porównaniu do pomocy finansowej, udzielonej przez instytucje ubezpieczeń zawodowych stanowiły ilościowo bardzo nieznaczny procent. Na podstawie sprawozdania Związku instytucyj ubezpieczeń zawodowych w Dreźnie w r. 1928 rzemiosło otrzymało kredytów w formie pożyczek hipotecznych z zasobów finansowych wspomnianej centrali w kwocie 9.731.000 RM. głównie z premji ubezpieczenia na życie. Należy podkreślić, że pożyczki były udzielane w małych sumach, a więc w ten sposób polityka kredytowa instytucyj ubezpieczeń zawodowych przyczyniała się do podtrzymania egzystencji drobnych i średnich warsztatów rzemieślniczych.

Szczególniej po wojnie instytucje ubezpieczeń zawodowych wykazały, że są potrzebne rzemiosłu nietylko dla celów pomocy społecznej, ale także jako środki zawodowej samopomocy gospodarczej.

Z naszych rozważań na tle form ubezpieczenia rzemiosła w Niemczech wynika, że im większe uznanie zdobędą sobie instytucje ubezpieczeń zawodo-

państwowe, naprzykład bony skarbowe, znajdują dziś łatwy zbyt.

Wobec pomyślnych konjunktur Rząd uważa, że Państwo może i powinno podjąć szerszą niż dotąd inicjatywę inwestycyjną i dlatego Rząd postanowił wypuścić pożyczkę inwestycyjną. W kraju istnieją wystarczające środki, pozwalające pokryć projektowaną kwotę bez szkody dla kapitałów obrotowych życia gospodarczego. Pożyczka ta pójdzie jedynie na cele inwestycyjne. Z projektowanej kwoty 50 milj. złotych przeznacza się na drogi, 50 miljonów na regulację rzek i prace wodne, reszta na inne urządzenia, służące życiu gospodarczemu. 50 miljonów złotych przeznaczonych na regulację rzek i prace wodne to przedewszystkiem uporządkowanie górnego brzegu Wisły i jej dopływów a zwłaszcza dorzecza Dunajca. Ogrom strat poniesionych podczas zeszłorocznej powodzi wysuwa to zagadnienie na pierwszy plan. Pan Premjer nie wątpi, że pożyczka spotka się z pełnem poparciem społeczeństwa.

W sprawie rzemiosła polskiego we Francji

Ministerstwo Przemysłu i Handlu przesłało do Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Lille następujące pismo w sprawie organizacji rzemiosła Polskiego we Francji:

W związku z pismem Konsulatu Generalnego z dn. 26 marca 1934 r. Nr. 2007-Ha zaznacza się co następuje:

I. Ministerstwo Przemysłu i Han dlu podziela pogląd Konsulatu Generalnego, że należy poprzeć inicjatywę, zdążającą do zorganizowania rzemiosła polskiego na emigracji we Francji. (Zrzeszenie rzemieślników polskich we Francji powinno się dokonać rozumie się pod inną nazwą niż „Ekspozytura Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej").

II. Ministerstwo Przemysłu i Handlu ustala po wysłuchaniu opinji Związku Izb Rzemieślniczych R. P., że zagadnienie egzaminów czeladniczych dla młodzieży polskiej, odbywającej termin w rzemiośle w rozumieniu art. 142 polskiego prawa przemysłowego (Dz. U. R. P. Nr. 53 z 1927 i Nr. 40, z r. 1934), może być rozstrzygnięte w ramach przepisów francuskich (Dalloz, Paris 1932 r. Code du travail — livre premier — titre premier art. 1—16) w szczególności w ramach art. 11a przepisów o umowie terminatorskiej.

III. Ministerstwo Przemysłu i Handlu będzie uznawało:

1) dyplom, oparty na wspomnianym wyżej art. 11a francuskich przepisów, za równoważny ze świadectwem złożenia egzaminu czeladniczego (art. 145 ust. 1 pkt 2 oraz art. 158 ust. 4 zdanie 7 pkt 1 prawa przemysłowego),

2) świadectwo egzaminu *mistrzowskiego*, złożonego we Francji przed komisją egzaminacyjną zrzeszenia rzemieślników (emigrantów polskich) na podstawie regulaminu egzaminacyjnego, który nie powinien odbiegać od tego rodzaju regulaminu w Polsce, przy obecności w komisji w charakterze członków:

1) delegata właściwego terytorjalnie Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej we Francji,

2) biegłego z wykształceniem technicznem, obejmującem dane rzemiosło, delegowanego przez Radę Emigracyjną przy Ambasadzie R. P. w Paryżu,

— za dające zupełnie podstawę do uzyskania w kraju karty rzemieślniczej w drodze dyspensy (art. 146 ust. 1).

---

wych wśród rzesz rzemieślniczych i im więcej będą się pomyślnie rozwijać — tem bardziej będą w możności zwiększać świadczenia i tem skuteczniej i wydatniej zadawalniać będą słuszne żądania swoich członków.

Oto jak charakteryzuje w swej pracy dr. I. Waue ubezpieczenia rzemieślnicze: „Stały rozwój zakładów ubezpieczeń zawodowych jest dowodem, że opierają się one na zdrowych podstawach finansowych. Rzemieślnicy mają zatem obowiązek podtrzymywać ten rozwój. Rzemieślnik musi zrozumieć, że jego własna przyszłość i przyszłość jego zawodu jest ściśle związana z przyszłością rzemieślniczych instytucyj ubezpieczeń zawodowych, zatem własny interes jego wymaga, aby ubezpieczał się we własnej instytucji, jaka istnieje w jego okręgu wykonywania rzemiosła, przyczyniając się tym sposobem do jej rozwoju. Jedynie tylko własnym wysiłkiem, a nie oglądaniem się na pomoc ze strony rządu rzemiosło może dokonać wielkiego dzieła zapewnienia sobie pomocy".

Ubezpieczenie rzemieślników we Francji.

W rozumieniu odnośnych przepisów ustawodawstwa socjalnego — obowiązkowi ubezpieczenia podlega ten kto:

1) zarobkuje,
2) pobiera wynagrodzenie niższe od legalnej maksymalnej płacy,
3) kto odpowiada warunkom wieku i narodowości, przewidzianym ustawą o ubezpieczeniu.

Na wstępie pragniemy podkreślić, że w ustawie, która weszła w życie z dniem 1 lipca 1930 r. znajduje się pojęcie rzemieślnika wiejskiego.

Rzemieślnikami wiejskimi według określenia dekretu z dnia 9 lutego 1921 r. są: kowale, naprawiacze obrabiarek (maszyn narzędziowych), narzędzi lub budynków rolniczych, rymarze, szewcy, bednarze, kołodzieje.

Na powyższą definicję powołał się Minister Pracy w czasie rozpraw parlamentu francuskiego nad projektem ustawy o ubezpieczeniach społecznych podkreślając, że niesłusznem jest nazywać rzemieślnika wiejskiego rzemieślnikiem, mieszkającym na wsi.

Zakres ubezpieczenia ze względu na kategorje osób podlegających obowiązkowi ubezpieczenia jest bezsprzecznie węższy niż w Polsce.

Za zarobkującego uważa się zwykle tego, co na mocy umowy o pracę, zawartej z pracodawcą jest od tegoż zależnym i otrzymuje wzamian za wykonaną pracę pewne wynagrodzenie czyto w gotówce czy w naturze.

Natomiast, aby móc uznać egzaminy wskazane wyżej w pkt. 2 za dające prawo do przyjmowania na naukę i kierowania praktycznem kształceniem terminatorów w kraju — trzebaby wydać specjalne w tym względzie rozporządzenie oparte na art. 158 ust. 1 prawa przemysłowego. Ministerstwo Przemysłu i Handlu mogłoby wydać takie rozporządzenie dopiero po przeprowadzeniu przez rzemieślników polskich we Francji przy pomocy Związku Izb Rzemieślniczych R. P. wszystkich potrzebnych czynności organizacyjnych i po stwierdzeniu należytego działania odnośnych zrzeszeniowych komisyj egzaminacyjnych.

Regulaminy tych komisyj egzaminacyjnych i programy egzaminacyjne z przystosowaniem do warunków na emigracji, będą opracowane przez Związek Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej, który o stanowisku Ministerstwa Przemysłu i Handlu w omawianej sprawie został powiadomiony.

Dyrektor Departamentu
(—) Kandel.

Udział rzemiosła w Wystawie Prób i Wzorów na Dalekim Wschodzie

Staraniem Państwowego Instytu Eksportowego, zorganizowana została Wystawa Prób i Wzorów na Dalekim Wschodzie.

Wystawa urządzona została na s/s „Dardamus", utrzymującym regularną komunikację pomiędzy Gdynią, a portami Dalekiego Wschodu. Okręt-wystawa zawinie do następujących portów: Gdynia, Hamburg, Rotterdam, Port Said, Panamy, Port Swettengam, Singapore, Hong-Kong, Shanghai, Dairen, Kobe, Yokohama.

Po przebyciu trasy, eksponaty polskich wyrobów zostaną wyładowane w Szanghaju jak i w innych portach w miarę zainteresowania się niemi.

W Szanghaju eksponaty zostają przekazane Izbie Handlowej Polsko-Chińskiej, która pomieści je w swoim lokalu. Ma to posłużyć, jako początek stałej Wystawy Prób i Wzorów polskiej produkcji na Dalekim Wschodzie.

Organizacja Wystawy spoczywa w rękach p. Inż. Szmoraka, znawcy stosunków handlowych na Dalekim Wschodzie.

Udział w omawianej Wystawie bierze kilkadziesiąt najpoważniejszych firm polskich.

Z inicjatywy Związku Izb Rzemieślniczych R. P. rzemiosło również wzięło udział w niniejszej Wystawie, wysyłając eksponaty następujących wyrobów: zabawki drzewne, odzież męską, galanterję skórzaną, jak to torebki damskie, portfele, portmonetki i t. d., wyroby szczotkarskie (szczotki i pendzle) oraz rękawiczki skórzane damskie i męskie różnych fasonów.

Powyższa impreza jest bodaj pierwszą pionierską próbą morskiej ekspansji polskich wyrobów rzemiosła przy nawiązaniu stosunków handlowych z krajami Dalekiego Wschodu, co w latach przedwojennych odbywało się drogą kontynentalną poprzez Rosję i Syberję.

Warto przytem zauważyć, że udział w powyższej Wystawie jest pierwszym tego rodzaju wysiłkiem zorganizowanego rzemiosła, szukającego rynków zamorskich dla zbytu swej produkcji.

W odniesieniu do obowiązku ubezpieczenia nie uważa się za zarobkujących:

1) osoby, które w ciągu 1 roku zarobkują mniej niż 90 dni,
2) dzieci, podlegające obowiązkowi szkolnemu t. j. dzieci poniżej 13 lat, które wykonują pracę zarobkową, nie zakazaną kodeksem pracy,
3) wszystkie te osoby, które nie pobierając zapłaty pieniężnej pracują u rodziców i na ich rachunek.

Z powyższego wynika, że terminatorzy tylko wówczas są zaliczeni do zarobkujących, osób pozostających w stosunku najmu pracy albo stosunku służbowym, o ile otrzymują jakąkolwiek płacę chociażby najmniejszą.

Wysokość maksymalnego wynagrodzenia, uzasadniającego obowiązek ubezpieczenia wynosi 15.000 fr. rocznie. W miastach liczących powyżej 200.000 mieszkańców i w okręgach przemysłowych granica ta zostaje podwyższona do 18.000 fr. Cyfrę tę podwyższa się o 2.000 fr. jeżeli pracownik ma 1 dziecko na swojem utrzymaniu, o 4.000 fr. jeżeli utrzymuje dwoje dzieci, jeżeli zaś utrzymuje troje lub więcej dzieci kwota ta zostaje podwyższona do 25.000 fr.

W systemie ubezpieczeń społecznych we Francji przewidziane są instytucje zastępcze. Obowiązkowo ubezpieczony może sobie wybrać Kasę ubezpieczeniową do której chce należeć, ma on pod tym względem zupełną swobodę i nie wolno nikomu wywierać na nim przymusu. Jeżeli ubezpieczony sam nie wybierze sobie kasy ubezpieczeniowej zostaje z urzędu wpisany do departamentalnej kasy ubezpieczeniowej, przyjmującej opłaty na rzecz ubezpieczenia na wypadek choroby, macierzyństwa, śmierci i na rzecz opieki nad niezdolnymi do pracy oraz emerytalne i kasy ubezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy i na starość.

Jeżeli ubezpieczony należy już do jakiegoś towarzystwa wzajemnej pomocy, siłą rzeczy należy do kasy ubezpieczeń społecznych, utworzonej przez to towarzystwo, ale może sobie wybrać inną kasę, lecz pod warunkiem zawiadomienia właściwych czynników o swoim wyborze.

W zakresie uiszczania składek istnieją odrębne przepisy dla handlu i przemysłu z jednej strony, a dla rolnictwa i rzemiosła wiejskiego z drugiej.

W pierwszym wypadku pełne składki uiszczane są raz na miesiąc, a w drugim pełne składki wpłacane są w pierwszych 10 dniach każdego kwartału.

(Dalszy ciąg nastąpi)

PODATKI I USTAWODAWSTWO PODATKOWE

Zryczałtowany podatek przemysłowy od obrotu za rok 1935

Dowiadujemy się w ostatniej chwili, że rozporządzenie Ministra Skarbu po uzgodnieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, które już nastąpiło, zostanie w tych dniach ogłoszone w Dzienniku Ustaw R. P.

Obszernie informowaliśmy o tej sprawie naszych czytelników w poprzednich Nr. Nr. „Rzemiosła". W Nr. 5/35 „Rzemiosła" podaliśmy tabelkę porównawczą, w której podaliśmy obciążenie tym podatkiem w roku 1935 w stosunku do lat ubiegłych.

Jak nas informują obliczenie nasze nie ulegnie zmianie, aczkolwiek Nr. 5/35 „Rzemiosła" wyszedł jeszcze w dniu 3 lutego r. b., oraz ulgi, o których była tam mowa, zostały rzemiosłu przyznane. **Ponadto rozporządzenie przewiduje, że, o ile płatnik, który miał opłacać w roku 1935 zryczałtowany podatek, zaprowadzi uproszczone księgi handlowe, zaświadczy je i zawiadomi o tem w terminie do dnia 31 marca 1935 r. właściwy urząd skarbowy — będzie mógł opłacać podatek przemysłowy od obrotu na rok 1935 — na ogólnych zasadach (wymiar indywidualny) zamiast podatku w formie ryczałtu.**

Również po za terminem zawiadomienia urzędu skarbowego o zaprowadzeniu uproszczonych ksiąg, mają być przesunięte następujące terminy: termin ukończenia wymiaru — do 15 kwietnia; termin złożenia odwołania — 30 kwietnia; termin uiszczenia I kwartalnej zaliczki ryczałtu — 15 maja.

Niewłaściwe pobieranie kosztów egzekucyjnych

Okólnikiem z dnia 22 lutego 1935 r. LDV 7242/I/35 — Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, **że w niektórych urzędach skarbowych organy egzekucyjne pobierają koszty egzekucyjne niezgodnie z przepisami Rady Ministrów z dn. 25 czerwca 1932 r. W szczególności niewłaściwie pobierane są koszty egzekucyjne:**

a) za każdą powtarzającą się czynność egzekucyjną tego samego rodzaju, dokonywaną na podstawie jednego tytułu wykonawczego, np. za dwukrotne zajęcie lub pobór należności, podczas gdy **za kilkakrotne czynności tego samego rodzaju należy pobierać koszty egzekucyjne tylko raz jeden,**

b) koszty egzekucyjne za przeprowadzenie licytacji pobiera się od sumy zaległości, a nie od sumy uzyskanej ze sprzedaży z licytacji,

c) za upomnienie, mimo iż płatnik uiścił zaległość przed otrzymaniem upomnienia.

Ministerstwo Skarbu zaznaczyło, że w razie ujawnienia dalszych nieprawidłowości, winnych należy pociągnąć do odpowiedzialności służbowej (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu z dnia 28 lutego 1935 r. Nr. 6, poz. 120).

Komunikaty w sprawie zeznań o dochodzie

Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości płatników podatku dochodowego co następuje: W myśl przepisów ordynacji podatkowej, termin składania zeznań o dochodzie na rok podatkowy 1935 dla osób fizycznych **upływa 1 marca.** W tym samym terminie osoby, obowiązane do składania zeznań o dochodzie, powinny uiścić przedpłatę na podatek dochodowy w wysokości połowy kwoty, jaka przypada od zeznanego dochodu.

W latach poprzednich termin składania zeznań był rok rocznie przesuwany o dwa miesiące, a więc z 1 marca na 1 maja. W roku bieżącym rozporządzenie Ministra Skarbu, ogłoszone w Dzienniku Ustaw Nr. 9, poz. 50, przesunęło termin składania zeznań oraz uiszczania przedpłaty tylko dla osób fizycznych, **prowadzących w roku 1934 prawidłowe lub uproszczone księgi i to tylko o 1 miesiąc, t. zn. do dnia 1 kwietnia.**

Dla osób nieprowadzących ksiąg, obowiązuje nadal termin 1 marca, który przesunięty nie będzie, osoby te zatem winny były złożyć zeznanie o dochodzie oraz uiścić przedpłatę na podatek dochodowy na rok podatkowy 1935 w terminie do dnia 1 marca.

(Powyższy komunikat został ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu z dn. 20 lutego 1935 r. Nr. 5).

Od redakcji: Odpowiednie informacje umieściliśmy w Nr. 8/35 r. tygodnika „Rzemiosło" w artykule „Zeznania dla wymiaru podatku dochodowego za rok 1935".

Przedmiot oddany do naprawy w pracowni rzemieślniczej

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 31 stycznia 1935 r. LD V. 1689/I-35 — w związku z przepisami art. 140 ordynacji podatkowej i § 109 rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy — wyjaśniło, że **przyjęcie przedmiotu do naprawy przez właściciela pracowni rzemieślniczej może być udowodnione nietylko księgami handlowemi, lecz także w inny sposób, umożliwiający bezsporne stwierdzenie, że przyjęty do naprawy przedmiot stanowi własność osoby trzeciej.**

Powyższe wyjaśnienie było konieczne, aby władze skarbowe nie miały wątpliwości, że w pracowniach rzemieślniczych przyjęcie przedmiotu do naprawy — może być udowodnione nietylko księgami handlowemi, lecz także i w sposób inny. Łączy się to z ewentualnem zajęciem przez organa egzekucyjne przedmiotu nienależącego do przedsiębiorstwa, które w podatku przemysłowym odpowiada za należności z tego tytułu całym majątkiem ruchomym pracowni.

(Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu z dn. 11 lutego 1935 r. Nr. 4, poz. 72).

Każda działalność gospodarcza ma ponosić właściwe ciężary publiczne

Wobec zmiany brzmienia art. 44 ustawy o państwowym podatku przemysłowym z dnia 15 lipca 1925 r. — Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 5 lutego 1935 r. LDV 822/4/35 poleciło Izbom Skarbowym (Wydziałowi Skarbowemu) korzystać z przyznanego im tym artykułem uprawnienia bardzo oględnie, gdyż **dążeniem Ministerstwa Skarbu jest, aby każda działalność gospodarcza ponosiła właściwe ciężary publiczne i pod tym względem znajdowała się w jednakowych warunkach gospodarczo — konkurencyjnych.**

Ponieważ uprawnienia z art. 44 ustawy uprawniały Ministra Skarbu do zwolnienia od podatku przemysłowego te przedsiębiorstwa, których bezpośrednie zadanie stanowi popieranie celów publicznych, dobroczynnych lub ogólnie użytecznych, o ile obrót tych przedsiębiorstw jest stosunkowo niewielki — obecnie, zgodnie z powyższym okólnikiem — Izby Skarbowe (Wydział Skarbowy) mogą zwalniać od podatku przemysłowego tylko przedsiębiorstwa, spełniające bezpośrednio zadania określone w artykule 44 ustawy (nie wystarcza zatem, jeśli one stanowią dla prowadzącego je tylko sposób do osiągania zysków, chociażby przeznaczonych na powyższe cele) oraz dokonywające stosunkowo nieznaczne obroty, przez które należy rozumieć obroty nieprzekraczające w stosunku całorocznym sumy 25.000 złotych.

(Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu z dnia 11 lutego 1935 r. Nr. 4, poz. 75).

Uproszczone księgi handlowe

Zainteresowanie się ogólne sprawą prowadzenia uproszczonych ksiąg handlowych — stale wzrasta. Naogół opinja wypowiada się za jaknajszerszem zaprowadzeniem ksiąg uproszczonych przez drobniejszych płatników, a wszczególności przez rzemieślników. To też jesteśmy pewni, że samodzielne rzemiosło w ciągu roku 1935 zaprowadzi te księgi według wzoru Związku Izb Rzemieślniczych, który został zatwierdzony przez Ministerstwo Skarbu (Nr. 5/35 „Rzemiosła").

W ostatniej chwili dowiadujemy się, że, o ile rzemieślnik zaprowadził, względnie zaprowadzi uproszczone księgi handlowe i zawiadomi o tem właściwy urząd skarbowy **w terminie do dnia 31 marca 1935 r. włącznie** — będzie mógł opłacać podatek przemysłowy za rok 1935 na ogólnych zasadach (indywidualny wymiar) a nie w formie ryczałtu, któryby go obowiązywał, gdyby uproszczonych ksiąg nie zaprowadził.

Uproszczone księgi handlowe można nabywać we wszystkich Izbach Rzemieślniczych, a nadto w Warszawie w Związku Rzemieślników Chrześcijan (Miodowa 14) oraz w Związku Księgowych w Polsce (Złota 6) i w Oddziałach tego Związku.

Cena oprawnego kompletu wraz z instrukcją wynosi: a) dla drobnych warsztatów rzemieślniczych (136 stron) — zł. 5.50; b) dla średnich warsztatów rzemieślniczych (200 stron) — zł. 7.—; c) dla dużych warsztatów rzemieślniczych (304 strony) — zł. 9.50.

Za uskutecznienie zaświadczenia i związane z tem czynności Izba Rzemieślnicza pobiera opłatę w wysokości — zł. 2.—. Zaświadczenie uproszczonych ksiąg przez Izby Rzemieślnicze nie podlega opłacie stemplowej.

Rzemieślnicy, mieszkający poza siedzibą Izb Rzemieślniczych, winni dodatkowo przekazać za porto gr. 70.—.

Konkurs na rusztowania budowlane

Instytut Spraw Społecznych ogłosił konkurs na pracę o rusztowaniach budowlanych ze stanowiska bezpieczeństwa pracy.

Konkurs wzbudził żywe zainteresowanie wśród inżynierów i techników budowlanych, wyrazem czego jest fakt zgłoszenia 20-tu poważnych prac.

Jury konkursowe, w skład którego wchodzą: 1 delegat Ministerstwa Opieki Społecznej, 1 delegat Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, 2 delegatów Instytutu Spraw Społecznych, 2 delegatów Stowarzyszenia Zawod. Przemysł. Budowlanych R. P., 1 delegat Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych, 1 delegat Związku Izb Rzemieślniczych, 1 delegat Społecznego Przedsiębiorstwa Budowlanego i 2 delegatów Stowarzyszenia Architektów Polskich, rozpoczęło już pracę nad oceną nadesłanych projektów, tak, że w ciągu miesiąca wiadome będą wyniki konkursu.

Pomiędzy uczestników konkursu zostaną rozdzielone na podstawie orzeczenia Sądu Konkursowego następujące nagrody, wyznaczone przez Instytut Spraw Społecznych:

I-a nagroda	500 zł.
II-a nagroda	300 zł.
dwie III-e nagrody po	200 zł.

Ponadto Stowarzyszenie Zawodowe Przemysłowców Budowlanych R. P. wyznacza dwie dodatkowe premje po 100 zł. dla prac, nagrodzonych I-ą i II-ą nagrodą.

Powiernicze Towarzystwo Eksportowe „Peteks"

Wobec przystąpienia Związku Izb Rzemieślniczych do Powierniczego Towarzystwa Eksportowego „Peteks", na ostatniem walnem zebraniu udziałowców dokonano uzupełniających wyborów do Rady Nadzorczej i Zarządu Towarzystwa. Z ramienia Związku Izb Rzemieślniczych wszedł do Rady wiceprezes Związku p. Józef Sierakowski, zaś do Zarządu — p. Ludwik Piekarski. Równocześnie na miejsce, opróżnione w Radzie wskutek śmierci ś. p. prof. St. Okolskiego, wybrano p. Józefa Jakubowskiego, dyrektora Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie. Z ramienia tejże Izby do Zarządu został wybrany p. Henryk Taubenfeld, kierownik Wydziału Handlu Zagranicznego i Komunikacji, na miejsce p. Adolfa Felsa, który złożył mandat członka Zarządu.

OŚWIATA WYCHOWANIE KULTURA

Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P.

w sprawie rozszerzenia kompetencyj Kuratorjów w zakresie organizacji szkół dokształcających zawodowych.

W „Tymczasowej instrukcji" dla szkół dokształcających zawodowych (okólnik Nr. 8 z dnia 15 stycznia 1934 r. III. TP-217/34 w rozdziale „organizacja szkoły" Ministerstwo zastrzegło sobie decyzję w pewnych sprawach. Obecnie po rocznem doświadczeniu Ministerstwo przekazuje niektóre z tych spraw kompetencji Kuratorjum, a mianowicie:

1) zezwalanie na przyjmowanie uczniów do kl. III szkoły dokształcającej zawodowej,

2) zatwierdzanie planów organizacji roku szkolnego w szkołach o klasach (oddziałach), liczących mniej niż 40 uczniów,

3) zezwalanie na uruchomienie t. zw. „małych szkół".

Ministerstwo zastrzega sobie nadal do swej decyzji sprawy dotyczące tworzenia klas przygotowawczych i klas czwartych w szkołach dokształcających zawodowych.

Pragnąc ułatwić Kuratorjum decydowanie w przekazanych sprawach, Ministerstwo wyjaśnia:

do 1. Uczeń rzemieślniczy, który przedstawi dowód odbywania nauki zawodu oraz świadectwo ukończenia 6 kl. szkoły średniej ogólnokształcącej lub świadectwo równoznaczne, może być przyjęty do III klasy, składającej się z uczniów różnych zawodów.

Uczeń rzemieślniczy, posiadający wyżej podane warunki, pragnąc uczęszczać do szkoły (klasy, oddziału) specjalnej, to jest złożonej z uczniów jednego zawodu, może być przyjęty najwyżej do II klasy takiej szkoły (klasy, oddziału).

W wyjątkowych wypadkach może Kuratorjum ucznia posiadającego wymienione warunki i przyjętego do kl. II zwolnić od uczęszczania na przedmioty grupy A. W żadnym zaś wypadku takiego zwolnienia nie należy udzielać uczniom przyjętym do kl. III.

do 2. Za podstawę przy zatwierdzaniu organizacji roku szkolnego w szkołach dokształcających zawodowych należy przyjąć zarządzenie Ministerstwa z dnia 9 lipca 1931 roku. Nr I. 5428 - 31 w związku z ograniczeniem budżetu. Przy organizowaniu klas (oddziałów) należy opierać się jedynie na liczbie uczniów faktycznie uczęszczających do szkoły.

Klasy liczące ponad 60 uczniów można rozdzielać na dwa równoległe oddziały.

Ministerstwo zaznacza, że organizacja klas (oddziałów) zasadniczo opierać się powinna na elemencie uczniów pracujących zawodowo. Bezrobotni, t. j. uczniowie, którzy przerwali chwilowo naukę zawodu lub czasowo utracili możność zarobkowania, mogą być również przyjmowani do szkoły.

Młodzież niepracująca, t .j. taka, która po spełnieniu obowiązku szkolnego nie rozpoczęła ani nauki zawodu, ani pracy zarobkowej, w zasadzie nie powinna być przyjmowana do szkół dokształcających zawodowych. Młodzież taką należy kierować na kursy ogólnie dokształcające. Uczniowie, którzy uczęszczają obecnie do szkół dokształcających zawodowych, a którzy nigdy nie pracowali zawodowo, mogą dalej uczęszczać do szkoły.

W wyjątkowych i nielicznych wypadkach, ze względu na specjalne miejscowe warunki, Kuratorjum może celem uzupełnienia klasy do normalnej ilości uczniów, zezwolić na przyjęcie nowych kandydatów, którzy jeszcze nie pracowali zawodowo, jednakże w wieku nie niższym od lat 14.

do 3. Organizowanie t. zw. małych szkół (przy liczbie co najmniej 20 uczniów uczęszczających do szkoły) może być uwzględnione jedynie w wypadkach wyjątkowych, należycie uzasadnionych miejscowemi warunkami.

Wszelkie dotychczasowe zarządzenia sprzeczne z niniejszem przestają obowiązywać.

(—) K. Chyliński.

Podsekretarz Stanu:

Kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych

Kwalifikacje instruktorów.

Na skutek licznych zapytań wyjaśniamy, że do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych państwowych, publicznych i prywatnych mogą być dopuszczone tylko te osoby, które posiadają kwalifikacje zawodowe nauczycielskie lub instruktorskie przewidziane rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z d. 21 października 1932 r. (Dz. U. R. P., Nr. 91, poz. 774).

Przedmioty nauczania w szkołach zawodowych, dokształcających zawodowych oraz na odpowiadających im kursach, dzielą się na:

1) przedmioty zawodowe;
2) przedmioty pomocnicze;
   a) ściśle związane z zawodem;
   b) niezwiązane bezpośrednio z zawodem,
3) praktyczną naukę zawodu.

Minister W. R. i O. P. określa, do której z powyższych grup należą dane przedmioty nauczania w poszczególnych szkołach.

Artykuły 5—10 powyżej wymienionego Rozporządzenia normują kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych i pomocniczych w szkołach zawodowych typu zasadniczego oraz dokształcających.

Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do praktycznego nauczania zawodu w szkołach obu typów, w myśl art. 11, ustala Minister W. R. i O. P.

Kwalifikacje zawodowe instruktorskie do praktycznego nauczania zawodu w szkołach obu typów, w myśl art. 12 posiada:

1. osoba, która:

a) uzyskała świadectwo ukończenia odpowiedniej szkoły zawodowej stopnia gimnazjalnego, lub innej szkoły, uznanej przez Ministra W. R. i O. P. za równoważną dla celów kwalifikacyjnych,

b) odbyła po uzyskaniu świadectwa odpowiednią praktykę zawodową nienauczycielską,

c) uzyskała świadectwo ukończenia kursów pedagogicznych oraz

odbyła praktykę pedagogiczną na zasadach, ustalonych przez Ministra W. R. i O. P.;

2. osoba, która:

a) uzyskała świadectwo ukończenia odpowiedniej szkoły mistrzów, szkoły nadzorców lub innej szkoły, uznanej przez Ministra W. R. i O. P. za równoważną dla celów kwalifikacyjnych,

b) odbyła odpowiednią praktykę zawodową nienauczycielską,

c) uzyskała świadectwo ukończenia kursów pedagogicznych oraz odbyła praktykę pedagogiczną na zasadach, ustalonych przez Ministra W. R. i O. P.

W myśl art. 13 kwalifikacje zawodowe nauczycielskie i instruktorskie do nauczania przedmiotów zawodowych i pomocniczych oraz praktycznej nauki zawodu na kursach zawodowych ustala Minister W. R. i O. P.

Osobom, nie posiadającym warunków, przewidzianych w Rozporządzeniu, jeżeli wyróżniają się bądź długoletnią pracą nauczycielską, bądź też odpowiednią praktyką zawodową, Minister W. R. i O. P., może, zgodnie z art. 15, przyznać kwalifikacje zawodowe nauczycielstwu (instruktorskie), lub czasowo zezwolić na nauczanie. W przypadkach tych Minister W. R. i O. P. może uzależnić przyznanie kwalifikacyj względnie zezwolenie na nauczanie od ukończenia odpowiednich kursów.

Na mocy postanowień przejściowych (art. 20), niezależnie od przypadków, przewidzianych w art. 15, Minister W. R. i O. P. lub wyznaczona przez niego władza szkolna może czynnym w dniu wejścia w życie Rozporządzenia z dn. 21 października 1932 r. nauczycielom (instruktorom), nie posiadającym kwalifikacyj zawodowych, zezwolić na nauczanie do czasu wprowadzenia w stosunku do szkół (kursów) zawodowych zasad organizacji szkolnictwa, ustalonych w Ustawie z d. 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa.

Wyjaśniamy jednakże, że rozporządzenie z dnia 21 października 1932 r. nie obowiązuje właściwie wobec braku rozporządzeń wykonawczych do wspomnianego dekretu, projekty tych rozporządzeń są w opracowaniu i będą ogłoszone przez Ministra W. R. i O. P.

W niedalekiej przyszłości poinformujemy ogół czytelników o stanowisku Związku Izb Rzemieślniczych R. P. w tej sprawie.

Program egzaminacyjny w blacharstwie

Sekcja blacharska, pod przewodnictwem p. prezesa E. Eisengraebera, w skład której weszli: pp. J. Serociński, K. Szmidt, A. Praszkier, Wł. Michalski i Chaim Naparstek, ukończyła prace nad programem egzaminacyjnym dla zawodu blacharskiego. Program egzaminacyjny został rozesłany Izbom Rzemieślniczym do zaopinjowania.

Po uzgodnieniu z Izbami Rzemieślniczemi, program ten będzie jeszcze przedmiotem obrad powyższej Sekcji dla ustalenia ostatecznej redakcji.

PROJEKT PROGRAMU EGZAMINACYJNEGO W BLACHARSTWIE.

Objaśnienia dotyczące materjałów używanych do krycia dachów.

1) Jakiemi materjałami kryje się dachy?

2) Jakich materjałów używa się do krycia dachów spadzistych?

3) Jakie materjały używa się do krycia dachów o normalnym spadku?

4) Jakie materjały używa się do krycia dachów o małym spadku?

5) Jakie materjały używa się do krycia tarasów?

Objaśnienia znajomości narzędzi, ręcznych maszyn i ich zastosowania.

1) Jakich młotków używa się do blachy cienkiej?

2) Jakich młotków używa się do blachy grubej?

3) Jakich młotków używa się do wyrównania blachy mosiężnej?

4) Jakich młotków używa się do wyrównania i wygładzenia blachy miedzianej?

5) Jakich młotków używa się do wyrównania i wygładzenia blachy aluminjowej?

6) Jakie narzędzia lub jaka ręczna maszyna potrzebna jest do stawiania kantów z blachy?

7) Jakie narzędzia lub jaka ręczna maszyna potrzebna do zwijania blachy?

8) Jakie narzędzia lub ręczna maszyna potrzebna jest do wytłaczania różnych kształtów?

9) Jakich narzędzi lub ręcznej maszyny używa się do wycinania den okrągłych?

10) Jakich narzędzi lub ręcznej maszyny używa się do zawijania kantu z brzegu denka?

11) Jakich narzędzi używa się do krajania blachy?

12) Jakich narzędzi używa się do lutowania blachy?

13) Jak należy przygotować narzędzie do lutowania (kolbę)?

14) Jakiemi narzędziami rysuje się koła na blasze?

15) Do czego używa się węgielnicę?

16) Jakich narzędzi używa się do piłowania?

17) Jakich narzędzi używa się do wytłaczania przedmiotów owalnych?

18) Jakich narzędzi używa się do nitowania?

19) Jakich ręcznych maszyn używa się do zawijania blachy dla uniknięcia lutowania?

20) Jakich narzędzi używa się do krajania elipsy?

21) Jakich narzędzi używa się do wypuklenia dna?

22) Jakich narzędzi używa się do zaciskania zakładów?

23) Jakich narzędzi używa się do prostowania blachy falistej?

24) Jakich narzędzi używa się do wykonania rolki, potrzebnej przy kryciu dachu?

25) Jakich narzędzi używa się do wykonania tak zwanych zębów, stosowanych przy kryciu gzemsów i wyskoków.

26) Jakich narzędzi używa się do krycia dachów?

Wykazanie znajomości rysunków.

1) Narysować rozwiniętą kolana o średnicy 150 mm?

2) Narysować rowiniętą winkla rynny trzydziesto-siedmio centymetrowej?

3) Narysować rozwiniętą winkla skośnego rynny jak wyżej?

4) Narysować prostokąt i obliczyć jego powierzchnię?

5) Narysować trójkąt równoboczny i obliczyć jego powierzchnię.

6) Narysować trójkąt dowolny i obliczyć jego powierzchnię.

7) Narysować i obliczyć powierzchnię trapezu.

8) Narysować i obliczyć powierzchnię równoległoboku.

9) Narysować i obliczyć powierzchnię ukośnika.

10) Narysować i obliczyć powierzchnię koła.

11) Narysować i obliczyć powierzchnię: prostopadłościanu, stożka, wielościanu i kuli.

12) Narysować i obliczyć pojemność brył podanych w p. 11.

13) Narysować i obliczyć powierzchnię dachu jednospadkowego.

14) Narysować i obliczyć powierzchnię dachu dwuspadkowego.

15) Narysować i obliczyć powierzchnię dachu dwuspadkowego z oficyną.

16) Narysować i obliczyć powierzchnię dachu dwuspadkowego z wysuniętą klatką schodową półokrągłą i boczną oficyn.

17) Narysować lejek.

18) Narysować bańkę i jej rozwinięcie w częściach.

19) Narysować polewaczkę i jej części w rozwinięciu.

20) Narysować konewkę do wody i jej części w rozwinięciu.

21) Narysować wannę i jej części w rozwinięciu.

22) Narysować wanienkę owalną i jej części w rozwinięciu.

23) Narysować kocioł stożkowy i jego części w rozwinięciu.

24) Narysować wazon i jego części w rozwinięciu.

Wykazanie znajomości kalkulacji.

1) Obliczyć koszt pokrycia jednego metra kw. dachu blachą cynkową Nr. II. na rolki.

2) Obliczyć koszt pokrycia jednego metrwa kw. dachu blachą cynkową N. II na felce.

3) Obliczyć koszt pokrycia jednego metra kw. dachu blachą ocynkowaną 0.6 mm.

4) Obliczyć koszt pokrycia jednego metra kw. dachu papą.

5) Obliczyć koszt pokrycia jednego metra kw. dachu dachówką.

6) Obliczyć koszt dymnika: z blachy cynkowej i z blachy ocynkowanej.

7) Obliczyć koszt wysównicy z blachy cynkowej i z blachy ocynkowanej.

8) Obliczyć koszt wentylacji cynkowej i ocynkowanej.

9) Obliczyć koszt jednego metra b. rynny z blachy cynkowej i ocynkowanej.

10) Obliczyć koszt jednego metra b. rury spustowej.

11) Obliczyć koszt jednego metra kw. gzemsu z blachy cynkowej i ocynkowanej.

12) Obliczyć materjał potrzebny na konewkę.

13) Obliczyć materjał potrzebny na lejek, bańkę i polewaczkę.

14) Obliczyć materjał potrzebny na wannę.

Rozmaite wiadomości i wykazanie znajomości wykonywania robót blacharskich.

1) Do czego służy ołów i przy jakiej temperaturze topi się?

2) Do czego stosuje się cyna i przy jakiej temperaturze topi się?

3) Jaki procent ołowiu dodaje się do cyny, aby otrzymać cynę do lutowania blachy białej?

4) Jaki procent ołowiu dodaje się do czystej cyny, aby otrzymać cynę do lutowania blachy cynkowej?

5) Jak lutuje się czystą cynę angielską?

6) Jak lutować białą blachą gładko?

7) Jak lutować cynkową blachę gładko?

8) Jak lutować na tak zwany lut twardy?

9) Jakiego kwasu używa się do lutowania blachy białej?

10) Jakiego kwasu używa się do blachy cynkowej?

11) Jak należy pobielać blachę mosiężną?

12) Jak należy pobielać blachę miedzianą?

13) Jak czyści się i czem czyści się gotowe przedmioty z blachy cynkowej?

14) Jak czyści się i czem czyści się gotowe przedmioty z blachy białej?

15) Jak czyści się i czem czyści się gotowe przedmioty z blachy cynowej?

16) Jak czyci się i czem czyści się gotowe przedmioty z blachy mosiężnej?

17) Jak czyści się i czem czyści się gotowe przedmioty z blachy miedzianej?

18) Jak czyści się i czem czyści się gotowe przedmioty z blachy aluminjowej?

19) Jak czyści się i czem czyści się gotowe przedmioty z blachy neuzylbrowej?

Krycie dachów:

20) Jak kryje się dach blachą cypnkową na rąbki stojące?

21) Jak kryje się dach blachą cynkową na rolki?

22) Jakiej wysokości powinny być rąbki przy kryciu blachą cynkową?

23) Czy rąbki powinny być zawinięte podwójnie czy pojedyńczo?

24) Do czego używa się klamerki w pokryciu dachu i z jakiego materjału?

25) Czy daje się klamerki na poprzecznych łączeniach arkuszy i w jakim wypadku z jakiego materjału?

26) W jakich odstępach daje się klamerki poprzeczne od rąbków stojących?

27) Czy przy kryciu dachu blachą cynkową przybija się arkusze gwoździami i w których miejscach?

28) Iloma gwoździami powinno się przybijać arkusze przy kryciu dachu cynkowego?

29) Jakiemi gwoździami powinno się przybijać i mocować blachę przy kryciu dachu blachą cynkową i jak powinno się przybijać?

30) Czy przy kryciu blachą cynkową dachu lutuje się poprzeczne łączenia?

31) Jakie powinny być zakłady poprzeczne przy kryciu blachą cynkową?

32) Jak mocuje się pokrycie dachu blaszanego przy desce okapowej?

33) Do jakiej szerokości rynny powinno być wpuszczone pokrycie dachu?

34) Czy nad rynną daje się pas przy kryciu dachu blachą cynkową i jaki?

35) Jakiej szerokości i grubości daje się pas nad rynną?

36) Czem mocuje się pas nad rynną?

37) Jakiej grubości blacha lub które numera blachy cynkowej używasię do krycia?

38) Jakiej grubości blachę używamy do krycia dachów blachą ocynkowaną?

39) Jaka grubość blachy powinna być używana do krycia blachą cynkową?

40) W jaki sposób kryje się dachy blachą żelazną lub ocynkowaną?

41) W jaki sposób mocuje się dachy przy kryciu blachą ocynkowaną i żelazną?

42) W jaki sposób kryje się dachy blachą miedzianą?

43) Kiedy stosuje się blachę żelazną do krycia dachów, ocynkowaną, cynkową lub miedzianą i od czego to zależy?

Rynny.

44) Z jakiego materjału daje się rynny i z jakiej grubości blachy?

45) Jakiej średnicy daje się rynny normalne cynkowe przy spadku dachu długości 7 mtr. b.?

46) Z jakiego materjału i jakiej grubości daje się uchwyty do rynien?

47) Ile mm spadku daje się na jeden metr bież., przy odległości od grzbietu do rury stustowej 10 mtr. bież.?

48) W jaki sposób lutuje się rynny cynkowe i jakie powinny być zakłady na łączeniach rynien cynkowych?

49) Czem zakończa się rynnę cynkową?

50) Jakiej grubości powinny być rolki w rynnach z blachy cynkowej?

Rury.

51) Z jakiej grubości blachy cynkowej winna być wykonana rura spustowa o średnicy 150 mm?

52) W jaki sposób powinna być wykonana rura spustowa z blachy cynkowej, czy lutowana czy zawijana?

53) Z czego wykonywa się uchwyty do rur spustowych?

54) Jakiej grubości i szerokości powinny być wykonywane uchwyty do rur?

55) W jakiej odległości mocuje się uchwyty do rur spustowych?

56) W jaki sposób zakłada się rury spustowe w stosunku do podłużnego łączenia lutowanego rur?

57) Czy po założeniu rur na uchwytach lutuje się je do uchwytów?

Gzemsy i Wyskoki.

58) Jak kryje się gzymsy blachą cynkową?

59) Czy z brzegu gzymsu daje się rolkę czy ząb?

60) Czy w gzymsach daje się ząb pojedyńczy, czy dubeltowy?

61) Jak należy wysunąć ząb przed mur lub tynk gzemsowy?

62) W jaki sposób kryje się wyskoki cyrklaste blachą cynkową z zębem?

63) W jaki sposób mocuje się pokrycie gzemsów i wyskoków do murów przy pokryciu blachą cynkową?

64) Czy pokrycie gzemsów i wyskoków przybija się gwoździami z wierzchu?

65) Jakiemi gwoździami przybija się i mocuje się pokrycie cynkowe do murów?

66) W jakej odległości mocuje się pokrycie gzemsów i wyskoków do murów i czem?

67) Jak powinno się mocować pokrycie elewacji do murów drutami: czy przeprowadzając drut przez kapturek, czy nakrywając tylko kapturkiem oko drutu?

68) Jaką grubością blachy cynkowej powinno się pokrywać gzemsa i wyskoki?

69) Jakiemi arkuszami powinno się kryć gzemsa i wyskoki?

70) Jaki drut powinno się używać do mocowania gzemsów i wyskoków?

Szalowanie.

71) W jaki sposób powinno być wykonane szalowanie pod pokrycie blachą cynkową?

72) Jakiej grubości powinny być deski użyte do szalowania?

73) W jakiej odległości wzajemnej powinny być przybijane deski pod pokrycie blachą cynkową?

74) Jakiej grubości powinna być deska okapowa?

75) Jak należy mocować deskę okapową?

76) Jak powinno być wykonane szalowanie za kominami?

77) W jaki sposób powinno być wykonane szalowanie pod pokrycie blachą żelazną lub ocynkowaną?

Czyszczenie.

1) Jak się czyści i czem gotowe przedmioty z blachy białej?

2) Jak się czyści i czem gotowe przedmioty z blachy cynowej?

3) Jak się czyści i czem gotowe przedmioty z blachy mosiężnej?

4) Jak się czyści i czem gotowe przedmioty z blachy nojzybrowej?

5) Jak się czyści i czem gotowe przedmioty z blachy miedzianej?

6) Jak się czyści i czem gotowe przedmoty z blachy aluminiowej?

7) Jak się robi i jak się rysuje lejek?

8) Jak się robi i jak się rysuje bańkę?

9) Jak się robi i jak się rysuje polewaczkę?

10) Jak się robi i jak się rysuje konewkę do wody?

11) Jak się robi i jak się rysuje wannę?

12) Jak się robi i jak się rysuje wanienkę owalną?

13) Jak się robi i jak się rysuje kocioł stożkowaty?

14) Jak się robi i jak się rysuje kocioł cylindryczny?

15) Jak się robi i jak się rysuje kolano pod kątem danym?

16) Jak sę robi i jak się rysuje kolano łagodne?

17) Jak trzeba przygotować kolbę do lutowania?

18) Jaki kwas używa się do lutowania blachy białej?

19) Jaki kwas używa się do lutowania blachy cynkowej?

20) Ilo procentową cyną lutuje się blachę białą?

21) Jaki procent ołowiu dodaje się do cyny?

22) Przy jakiej temperaturze roztapia się cyna?

23) Przy jakiej temperaturze roztapia się ołów?

24) Jak lutować gładko blachę białą?

25) Jak lutować gładko blachę cynkową?

26) Jak trzeba pobielać blachę mosiężną?

27) Jak trzeba pobielać blachę miedzianą?

28) Jak trzeba lutować na lut twardy? (dok. nast.)

Wydawca: Związek Izb Rzemieślniczych R. P. Redaktor: WŁADYSŁAW GINDRICH

Prenumerata: kwartalnie zł. 2.40, półrocznie zł. 4.80, rocznie 9.60.

Ceny ogłoszeń: 1/1 strony — zł, 300, 1/2 — zł. 160, 1/4 — zł. 85, 1/8 — zł. 45, 1/16 — zł. 22.50

Druk. „Współczesna", Sp. z o. o., Szpitalna 10.